

Izhaja poljubno najmanj štirikrat na leto. Posamezne številke 30 vinarjev. V „Zvezi“ združena gasilna društva dobivajo „Gasilca“ brezplačno. Urednik FRAN BARLE v Ljubljani.

GASILEC

Cene enkratnim oglasom. cela stran 50 kron., 1/2 strani 30 kron., 1/4 strani 16 kron., 1/8 strani 8 kron. Pri večkratnem oglašanju :: primeren popust ::

GLASILO „JUGOSLOVANSKE GASILSKE ZVEZE LJUBLJANA“.

V Ljubljani, dne 20. decembra 1919.

Predsedstvene vesti.

Gasilska oprava in orodje.

Pod tem naslovom smo naprosili gasilna društva v zadnjem »Gasilcu«, da nam sporoče, kakšno orodje ali drugo gasilsko opravo imajo gasilna društva na razpolago, ali kakšno pripravo iščejo in nujno rabijo gasilna društva.

Došlo nam je:

1.) Gasilno društvo v Črmošnjicah pri Semiču rabi lahko dvokolno brizgalnico za hribe. Gasilno društvo, ki ima na razpolago tako brizgalnico, naj jo ponudi omenjenemu društvu.

2.) Gasilno društvo v Levcu pri Celju ima na razpolago dobro ohranjeno četverokolno brizgalnico. Brizgalnica je starejšega sistema, toda nese dobro in daleč; vodo je treba donášati v brizgalnico.

3.) Gasilno društvo v Levcu pri Celju nujno rabi vsaj en konec sesalne cevi (2 m dolg) s patentnimi spojkami. Kdor bi mogel pogrešati tako cev, naj jo ponudi omenjenemu društvu.

4.) Gasilna društva Gasilske župe Ižanske rabijo cevi. Društva, ki bi mogla odstopiti cevi, naj stopijo v dogovor z Gasilsko župo Ižansko ali pa naj jih inserirajo v »Gasilcu«.

5.) Gasilska župa Ižanska prosi, da se ji sporoči, kje bi se dobilo blago za gasilsko obleko po znižani ali vsaj primerni ceni. Kdor to ve, je naprosen, da to sporoči omenjeni župi.

Tajništvo Zveze.

Tajnik Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana, tov. Ivan Koleša, se je vsled rahlega zdravja odpovedal tajništvu. Tajniške posle je prevzel tov. Janko Hojan.

Tovarišu Koleši se za njegovo požrtvovalno delo na polju gasilstva, zlasti pri centralni organizaciji najtopleje zahvaljujemo, želeč, da okreva in se zopet pojavi v naših vrstah.

Predsedstvo.

Iz predsedstvene seje.

Dne 4. decembra 1919 je imelo predsedstvo »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana« svojo sejo. Poleg rešitve aktov in poziva tovariša Rusa v odbor, na mesto odstopivšega tovariša Koleše, je predsedstvo sklepalo o sprejemu prijavljenih gasilnih društev v »Jugoslovansko gasilsko zvezo« in o ustanovitvi gasilskih žup za mariborski, velikovski in boroveljski okraj.

Nanovo je bilo sprejetih 31 gasilnih društev, ki so se uvrstila takole:

a) v Gasilsko župo Mariborsko:

Orehova vas,
Razvanj,

Selnica,
Podbrezje,
Sv. Lorenc,
Bistrica,
Kamnica,
Pekre,
Hoče,
Zgornja Bistrica,
Fram,
Račje;

b) v Gasilsko župo Velikovško:

Črna,
Čuštanj,
Mežica,
Prevalje,
Galicija,
Železna Kapla;

c) v Gasilsko župo Boroveljsko:

Loče,
Bače,
Bilčovs,
Hodiše,
Ledence;

č) v Gasilsko župo Ljubljansko:

Brezovica (II),
Tobačna tovarna v Ljubljani;

č) v Gasilsko župo Škofjeloško:

Virmaše;

e) v Gasilsko župo Žalsko:

Rogatec,
Rogaška Slatina;

f) v Gasilsko župo Novomeško:

Črmošnjice;

f) v Gasilsko župo Ormožko:

Ormož;

h) v Gasilsko župo Mozirsko:

Slovenjgradec.

Gasilno društvo v Račici je na lastno prošnjo premeščeno od Gasilske župe Kamniške k Gasilski župi ljubljanski.

Občni, odnosno ustanovni občni zbori gasilske župe mariborske, velikovške in boroveljske se skličejo, ko vpošljejo društva svoje popisnice.

Odborova seja se skliče na 3. januarja 1920.

Razdelitev podpor.

Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo kranjske deželne uprave je z dopisom z dne 16. avgusta 1919, št. 4417, sporočila »Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana«, da je razdelila med 180 gasilnih društev na bivšem Kranj-

skem, ki so prosila za podporo iz deželnega gasilskega sklada, znesek 126.200 K. Za društva v zasedenem delu Kranjske se je rezerviralo 19.000 K, za gasilna društva iz kočevskega okraja 9000 K pod pogojem, da prosijo za to podporo in da pristopijo k skupni organizaciji, k »Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana«. Dalje je dovolila komisija za ureditev osrednje pisarne, za tajništvo, za nabavo tiskovin »Jugoslovanski gasilski zvezi« 4000 K, za 12 (kranjskih) gasilskih župnih odborov 2400 K podpore ter za poplačilo dolgov bivše »Kranjske deželne gasilske zveze« 1975 K 90 v.

Župnim odborom se je po poštni hranilnici odposlalo po 200 K.

Krpanje cevi.

Od več strani prihajajo vprašanja, kako naj krpano stare, poškodovane cevi, ker novih cevi pri današnjih razmerah ni mogoče kupiti in ker tudi materiala za krpanje cevi nikjer ni mogoče dobiti.

Cerkljansko gasilno društvo — v župi Kranjski — je to vprašanje temeljito rešilo. Iz starih nerabnih cevi je narezalo 20—30 centimetrov dolge konce cevi in te konce — odvezavši spojke — potegne na poškodovano cev, katero hoče še dalje porabljeni pri požarih. Ko se spusti voda v tako popravljeno cev, se cev napne in drži vodo, kakor da ni poškodovana. Da pri slabejših ceveh, kjer je pričakovati poškodbe, ni vednega odvezovanja in navezovanja spojke, je omenjeno društvo pa cev nataknilo že pri prvem krpanju dve do tri rezervni krpi, ki so primerno označene kot rezerva, n. pr. z ničlo ali s črko r.

Gasilnim društvom, ki imajo slabe cevi, priporočamo to jednostavno metodo.

Gasilski program.

Ko smo dne 1. junija 1919 na prvem občnem zboru Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana izvolili tov. Bartleta soglasno prvim starostom Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana, četudi je bila njegova želja, da si izvolimo drugega starosta, se je za izvolitev zahvalil z nastopnimi besedami, ki ne smejo biti pozabljene, zlasti že zategadelj ne, ker vsebujejo gasilski program. Rekel je:

»Cenjeni tovariši!

S tem, da ste me izvolili svojim starostom, prvim starostom »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana« izkazali ste mi veliko čast, katere ne pripisujem svoji osebi, temveč jo smatram za nekako manifestacijo k prerojenju in k preokretu slovenskega gasilstva. Zavedam se, da me čaka obilo težkega in odgovornega dela, toda tega se ne bojim, zlasti ker računim na Vašo pomoč in pa na krepko pomoč odbora, katerega Vam bo danes izvoliti. Enemu ali drugemu tovarišu se morebiti vsiljuje vprašanje, kakšno stališče zavzame naš novi starosta. Na to vprašanje, tovariši, imam kratek odgovor: »Po programu«. Moj gasilski program je:

1. V obče:

Gasilca ne dela blesteči kroj, temveč čut ljubezni do človeštva, čut ljubezni do svojega bližnjega, čut ljubezni do svojega naroda in do svoje domovine.

2. V verskem oziru:

Gasilstvo basira na ljubezni do svojega bližnjega, na tem temelji tudi Kristov nauk. Zaveden gasilec potemtakem že eo ipso prizna Kristov nauk, spoštuje pa tudi vsako drugo versko prepričanje, katerega smeri se stekajo v ljubezni do človeštva in v čutu do svojega bližnjega.

3. V političnem oziru.

Gasilstvo ni politična organizacija ter se principi- jelno ne vtika v politično valovanje. Posameznikom delovanja na političnem polju gasilska organizacija nikakor ne brani, pač pa z vso odločnostjo zabranjuje zanašanje strankarskih sporov v gasilske vrste. Dozorel in pošten človek tudi politike ne dela s kolom in nožem, temveč se zaveda, da je človek in da smo zavedni ljudje tudi kot prijatelji lahko različnih mnenj.

4. Napram soorganizacijam.

V soorganizacije se gasilstvo ne vtika, pač pa se po razsodnosti udeležuje njih prireditvev, zlasti tedaj, če gre za ljudomile ali pa izrazito narodne in kulturne interese.

5. Gasilski vpliv.

Gasilski vpliv se ne sme izrabljati nikjer in od nikogar, niti v politične niti v druge namene, ki se ne strinjajo s plemenitimi cilji gasilstva.

Se bi se dalo, rekel je nadalje, navesti več točk gasilskega programa, toda zašel bi v predavanje in predavanje ni na dnevnem redu današnjega občnega zbora. Preidimo k naslednji točki dnevnega reda.

Na pomoč!

Predavanje tov. J. Hojana v Kamniku 10. avg. 1919.

Tovariši! — V srcu slednjega človeka raste vrt dobrega in slabega. Vsakteri poseduje ta vrt in vsak vrt rodi slabo in dobro. Nobeno srce ne poseduje samo vrta dobrega kakor tudi nobeno nima samo drevja slabega. Dobe se pač srca, ki imajo več dobrega kot slabega drevja in dobe se tudi srca, ki posedujejo več slabega kot dobrega, a samo enega, bodisi samo dobrega ali samo slabega nima nobeno srce.

Nekaj pa je, kar rodi slednje srce, kar raste v vrtu vsakega srca, kar čuti in hrani tako srce reveža kot bogatina, srce tihega kot divjega značaja. — Ta nekaj, to blaženo drevo, brez katerega ni nobeno srce, — je drevo ljubezni.

Oh, kako mrtva in pusta bi bila človeška bitja, ako bi ne slonela na drevesu blagodejne ljubezni in tolažbe!

In kaj pravite, tovariši, kdo izmed zemljanov se more najbolj ponašati, kdo prednjači v ljubezni? —

Glejte! — Gasilci so oni zemljani, gasilci so oni možje ljubezni in tolažbe!

Lahko je gojiti in izvajati ljubezen do stvari, ki je komu pri srcu, toda ljubezen pravega gasilca je drugačna, je višja in lepša!

»Bližnjemu v pomoč!« — je njegovo geslo in to geslo ga vodi vedno in povsod. On ne pozna prijatelja in ne pozna sovražnika, on pozna le nesrečnika in temu nudi zavetje drevo ljubezni in tolažbe, vsajeno v njegovem srcu.

Njegov sovražnik je ogenj in proti temu se bori gasilec kjerkoli ga kliče v boj. —

Dolgo vrsto let je ljudstvo s strahom in trepetom občudovalo uničujočo moč nenasitnega ognja, a v bran se mu ni znalo postaviti, kajti imelo ga je za nadnaravno prikazen, za božjo dobroto, proti kateri se nikakor ni smelo nastopati s silo. Da, ubogo ljudstvo je bilo celo tako zaslepljeno, da se mu ni drznilo niti približati, kadar je planil na dan in rušil njegovo domovje. Iz daljave so strmeli v razsajajoči požar in ga skušali ublažiti ter pogasiti z raznimi molitvicami in zarekanji. Jasno je seveda, da se ogenj te njih obrambe ni ustrašil in ni pojenjal, dokler ni bil nasičen popolnoma.

Polagoma šele so ljudje spoznali, da je ogenj božji dar le na njih ognjiščih, ne pa tudi v njih strehah; uvideli so svojo nespametno bojazen in začeli so se mu približavati ter ga krotiti, ako je skušal prekoračiti svoje meje ter upepeliti njihovo imetje.

Izšle so najrazličnejše naredbe in postave, kako je ravnati z ognjem in kako se mu je postaviti v bran. Stroga kazen je zadela onega, po čigar krivdi je planil ogenj na dan, a težka kazen je bila prisojena tudi onemu, čigar poslojje ni imelo predpisanih varnostnih naprav, kakor tudi onemu, ki ne bi v slučaju požara prihitel pravočasno na pomoč.

Naisi je gorelo podnevi ali ponoči, dolžnost slednjega v naselbini je bila, da je pograbil gasilno orodje in hitel na kraj nesreče. Vsako poslojje je moralo imeti nekaj potrebnih gasilskih priprav, kakor: par rušilnih drogov, nekaj z vodo napolnjenih vedrov, par metel za uničevanje isker itd. Moralo pa je biti vedno vse v dobrem stanju.

kajti določena je bila komisija, katera je od časa do časa pregledovala od poslopja do poslopja: jeli je vse orodje na določenem mestu in zadostno pripravljeno. Postavljeni so bili čuvaji, kateri so zlasti v nočnem času pazili, kdaj in kje bi se pokazal ogenj v strehi. Z vpitjem od hiše do hiše so opozarjali ljudi na pretečo nevarnost ter jih pozivali k delu, katerega so bili oproščeni le bolniki, otroci in starčki.

Večje naselbine so spravile pozneje razno gasilsko orodje na eno ali več določenih mest, kjer se je v slučaju požara zbralo ljudstvo ter z orodjem hitelo na požarišče.

Jasno je, da so se v takih slučajih godile nerednosti in da je bila obramba proti ognju jako slaba, kajti imeli niso uspešnega orodja in mnogoteri niti tega niso bili veščji. Ljudstvo je bilo preplašeno in vsakteri je gledal le sam nase in na svoje domovje. Kakor dandanes so se pripilazili tudi tedaj ob takih prilikah razni temni elementi, ki niso razločevali med mojo in tvojo lastnino ter izrabili položaj in pokradli, kar so mogli.

Ljudstvo je začelo ostajati doma in stražiti le svoja poslopja. Oblasti so morale nastopiti s silo in pritegnile so k gasilskemu poslu tudi vojaštvo, a vse skupaj ni veliko pomagalo. Ponajvečkrat so nastali na požarišču prepiri ali celo pretepi, ogenj pa je nemoteno divjal dalje.

V takih razmerah je torej živelo ljudstvo in vzdihovalo po rešitvi, katere pa ni videlo nikjer.

In tedaj so se zganila nekatera srca, v njih je pognalo drevo ljubezni in tolažbe. — »Bogu v čast in bližnjemu v pomoč!« — je zaslovel po svetu evangelij ljubezni in zbiral okrog sebe ljudi istih misli, istega srca. —

Tovariši! — Ni li ta evangelij lep? — Mar ni vzvišen nad vse? — Pomagati bratu v nesreči in mu nuditi tolažbo. — Kdorkoli zapade nesreči, kdor potrebuje pomoči, temu jo nudi gasilec radevolje, pa najsi bo ta nesrečnež njegov prijatelj ali sovražnik, najsi bo kateregakoli mnenja, katerekoli vere in od koderkoli. Ljubezen pravega gasilca mora objeti vse, mora biti sveta in preiti v meso in kri slednjega gasilca. Zakaj, ako bi gasilec drugače delal, drugače mislil, — zasmehoval bi mater, ki ga je rodila.

»Bogu v čast in bližnjemu v pomoč!« — to je evangelij našega začetka in to mora ostati evangelij našega delovanja prav do konca dni.

Po njem so se osnovala gasilna društva širom vesoljnega sveta in po njem so se združili tudi vaši predniki ter ustanovili pred 37. leti gasilno društvo v Kamniku.

Vsepovsod so vstajali možje in se zbirali okrog vzvišenega evangelija. Ustanavljala so se društva in iskala medsebojnega stika. Nastale so močne gasilske zveze, od katerih vam omenjam le slovansko in pa nemško zvezo, ki sta posebno vneto tekmovali med seboj v naši bivši monarhiji. Del slovanske zveze so bila tudi naša slovenska društva, dokler se nismo otresli suženjstva in postali svobodni jugoslovanski državljani. — Tedaj pa je podstarosta slovanske zveze tov. Franjo Barle razvil svoj dolgo hranjeni prapor ter zaklical: »Tovariši! Prišel je čas! Postali smo močni in svobodni. Ustanovimo si svojo zvezo pod imenom »Jugoslovanska gasilska zveza«! —

Visoko je zaplapolal njegov prapor in njegov klic je odmeval od vasi do vasi. Vsi smo ga čuli in se mu odzvali ter ustanovili zamišljeno zvezo, koje vodstvo smo položili v njegove večje in neutrudljive roke.

Postali smo veje in vejice krepkega drevesa — Jugoslovanske gasilske zveze — katero raste v naši zemlji in čigar senca hladi našo rodno domovino. Zato pa je dolžnost slednjega gasilca, da ostane zvest svojemu geslu in neutruden v človekoljubni ljubezni do bližnjega. Gasilno društvo bodi njegov dom, njegova šola, njegovo zabavišče! Tudi naj vlada prijateljstvo in dobratimstvo!

Da pa more ostati gasilec zvest svojemu evangeliju, treba mu je vzgoje. In to pridobe gasilci z medsebojnimi pogovori, sestanki, vajami, čitanjem gasilskih knjig in časopisov, z društvenimi prireditvami, v pogostem občevaranju z Zvezo ter sosednimi društvi itd.

Načelnik mora skrbeti, da njegovo društvo ne hira in se ne dolgočasi, ampak živi in teknuje z ostalimi društvi. Njegova naloga je težka in odgovorna, zato se ji mora posvetiti s podvojeno silo. Njegovo društvo mora imeti delaven odbor, izurjene člane, zadostno in dobro orodje.

Gasilec se lahko primerja za boj pripravljenemu vojaku. Kakor ta, mora biti tudi gasilec vedno pripravljen in čuječ ter paziti, kdaj in kje se prikaže sovražnik. Biti si mora svest zmage, zato mora tudi previdno in energično napasti sovražnika. In to mu je mogoče, ako dobro pozna njegovo skrivališče in pozna orodje, s katerim ga hoče napasti. Treba je torej, da gasilac, zlasti pa poveljnik natančno pozna svoj kraj, da so mu znana vsa poslopja v kraju od vrha do tal, da ve kje in koliko je vode ter koliko in kakšnega orodja ima na razpolago.

Kako žalostno spričevalo si piše ono gasilno društvo, katero je v slučaju požara bolj preplašeno in zbegano, kakor ostalo ljudstvo!

Kako se smešijo gasilci, ki prihite brez vodstva, brez pravega in zadostnega orodja na požarišče! Zdaj šele iščejo in povprašujejo po vodi, po prostoru, kamor naj postavijo brizgalnico, po ceveh itd.

Tako gasilno društvo je garjeva ovca in bolje bi bilo, da ga ne bi bilo, kajti v sramoto je svojemu kraju, svojim prednikom, drugim tovariškimi društvom in vsej gasilski Zvezi. In takih gasilnih društev ni malo na svetu! Životarijo brez vsakega zanimanja dalje in so nekaka coklja skupne organizacije. —

Kakorhitro se poloti gasilca mlačnost, postane skaza-gasilec. Zato pa je treba, da pazi slednje gasilno društvo na to, da obdrži v sebi pravega gasilskega duha. Vzbujaati mora zanimanje in življenje. Načelnik mora skrbeti zato, da so v redu društvene knjige, obleka in orodje. Vsako gasilno društvo mora imeti glavno ali člansko knjigo, kamor se vpisujejo člani in njih spremembe, imeti mora zapisnik vaj in požarov, zapisnik društvenega inventarja, blagajniško knjigo in zapisnik društvenih sej. —

Kar tiče obleke in orodja, mora skrbeti pač vsako društvo, da ima to, kar neobhodno rabi. Kar pa ima, to pa mora biti vedno snažno in v redu. Posebno važnost je treba polagati na cevi in na brizgalne, kajti to je najpotrebnejše gasilsko orodje in skoraj najobčutljivejše. Najmanjša nesnaga in malomarnost vam uniči v kratkem času, kar ste si z največjim trudom pridobili. In gasilno društvo ne sme biti podobno nečimerni in razkošni ženski, ki že po prvi rabi zavrže obleko, marveč ono mora biti skrbno in varčno, kajti le potem more shajati brez dolga in se polagoma spopolniti. To pa je mogoče le onemu gasilnemu društvu, v katerem vlada red in navnavdušenje. Red mora biti v orodišču, še večji red pa mora biti na požarišču. —

Kakorhitro se pozove gasilce na pomoč, tedaj je dolžnost slednjega, da prihiti v orodišče in čaka nadaljnega povelja. Poveljnik nato odloči ljudi in orodje, s katerim je treba hiteti na kraj nesreče. Tukaj se zopet ne sme postopati samovoljno, ampak se mora vedno držati poveljnikovih navodil. — Ta zaukaže razpostavitev orodja in določi moštvu delo.

V slučaju požara je treba vedno paziti na to, da se reši najprej ljudi, potem živali in nato zaporedoma druge stvari po svoji važnosti in vrednosti. — Šele potem, ko so ljudje, živali dragocenosti na varnem, se napade in kroti ogenj. Seveda se ne gasi vsak ogenj enako in z istim orodjem, zato je potrebno, da si pridobi vsak gasilec kar največ izkušenj in se po njih ravna. V to svrho so potrebni poučni sestanki in razgovori, kjer se razpravlja o posameznih požarih in načinu gašenja. Na tak način si pridobi lahko vsak gasilec potrebnih navodil, kako mu je postopati pri velikem požaru, kako pri ognju v dimniku, v kleti, v strehi, v sobi, v skednju ali podu, v hlevu, v zvoniku in cerkvi, v mlinu itd.

Vsak ogenj ima svoje posebnosti in proti vsakemu je treba nastopiti z drugo taktiko; zato pa, kakor rečeno, gasilec nikdar ni dovolj izvežban in nikdar ne sme poč-

vati. V istem navdušenju in z istim zanimanjem, kakor je začelo gasilno društvo delovati, mora vztrajati vse dni svojega obstanka. Dovolj je dela, dovolj gradiva in vedno dovolj novosti in zanimivosti v gasilskem življenju, da se nam ni treba vdajati mlačnosti in brezdelju. Bodimo toraj vedno vneti in delavni gasilci ter držimo se svojega gesla: »Bližnjemu na pomoč!«

Vežba naraščaja.

(Dalje.)

II. Plezalne vaje z dvema lestvama v II. nadstropje.

Pravilo.

Za plezalne vaje z dvema ali več lestvami velja pravilo:

V nadstropje, v katero hočemo splezati, zatikamo lestvo na desno stran okna, lestve pod njo pa eno na levo eno na desno. Pri plezanju v I. nadstropje potemtakem zatikamo lestvo na desno stran okna; v II. nadstropje prvo lestvo na levo, drugo na desno; v III. nadstropje prvo lestvo na desno, drugo na levo, tretjo na desno; v IV. nadstropje prvo na levo, drugo na desno, tretjo na levo, četrto na desno stran okna itd.

Lestve na lestvi stoječim plezalcem podajamo na obeh strani, na kateri morajo biti zatakne.

a) Zataknitev in iztahnitev.

Lestvi položimo pod oko na tla — kakor pri vaji z eno lestvo — drugo poleg druge v razdalji enega metra. Lestvi odštejemo na »prvo« in »drugo«, plezalca pa na številko 1 in 2. »Prva« lestva je odkazana plezalcu št. 1, »druga« pa plezalcu št. 2.

Na četarjevo (členarjevo, vrstarjevo) povelje:

»K lestvama — nastop!«

stopi plezalec št. 1 pred kljuko »prve«, številka 2 pred kljuko »druge« lestve.

Lestvi v začetku zatikamo razdeljeno.

Na povelje:

»Lestvo v II. nadstropje zatakni! ...

Ena!

plezalec številka 1 zatakne »prvo« lestvo v prvo nadstropje na levo stran okna, zategadej namreč, da pride »druga« lestva na desno stran okna v drugem nadstropju, in spleza do četrtega klina — kakor je opisano pri vaji z eno lestvo — ter se pripne s karabinerjem na lestvo.

Na povelje:

»Dve!«

plezalec številka 1 napravi na lestvi poluobrat na desno, številka 2 pa najprvo prisloni »drugo« lestvo na steno — kakor je opisano pri vaji z eno lestvo — jo dvigne do plezalca številka 1, kljuka obrnjena na desno, toraj od plezalca na lestvi, ki jo prime z levo roko za levi, z desno roko nekoliko nižje za desni lestvenik, jo dvigne do drugega nadstropja in zatakne, obrnivši jo na levo, na desno stran okna s spodnjim koncem tik kljuko »prve« lestve.

Zatakneji lestvi zopet iztahnemo in položimo na tla na četarjevo (členarjevo, vrstarjevo) povelje:

»Lestvi iztahniti! ... **Ena!**«

Plezalec številka 1 stoječ na četrtem klinu »prve« lestve iztahniti lestvo nad seboj, obrnivši jo na desno stran, in jo poda plezalcu številka 2, ki jo prime in prisloni na steno.

Na povelje:

»Dve!«

plezalec številka 2 položi »drugo« lestvo po predpisih na tla ter stopi na svoje mesto pred kljuko lestve, številka 1 spleza raz svojo lestvo, jo iztahniti, položi na tla in se poda na svoje mesto pred kljuko.

Ko smo vajo dobro napravili po štetvi, veli četar brez štetve:

»K lestvama -- nastop!«

»Lestvo v II. nadstropje — zatakni!«

»Lestvi — iztahniti!«

»Razhod!«

b) Plezalne vaje v II. nadstropje.

Lestvi sta položeni na tla, kakor je za zataknitev določeno.

Četar (členar, vrstar) veli:

»K lestvi — nastop!«

potem:

Lestvo v II. nadstropje — zatakni!«

Ko je plezalec številka 1, stoječ na četrtem klinu »prve« lestve, zatakni »drugo« lestvo v II. nadstropje, veli četar (členar, vrstar):

»Plezoma — gor!«

V začetku poveljemo razdeljeno:

»Plezoma gor! — **Ena!**«

Na to povelje spleza plezalec št. 1, odnosno prestopi z obema nogama na spodnji klin »druge« v drugo nadstropje zatakneje lestve, z rokama pa se prime za prvi klin nad glavo; številka 2 stopi z levo nogo na 12. klin »prve« v I. nadstropje zatakneje lestve, z desno roko pa se prime za 9. klin.

Na povelje:

»Dve!«

oba plezalca prestopita z desno nogo za klin višje in preprimeta za klin višje z levo roko.

Nadalje so povelja in izvajanja za oba plezalca, kakor pri plezanju z eno lestvo. Na četrtem klinu se plezalca ustavita in pripneta s karabinarjem brez povelja.

Na povelje:

»Vstopiti!«

plezalec številka 1 vstopi — kakor je opisano pri plezanju z eno lestvo — plezalec številka 2 pa ostane na svojem mestu.

Na povelje:

»Izstopiti!«

plezalec številka 1 spleza na četrty klin »druge«, v II. nadstropje zatakneje lestve, kjer se pripne s karabinarjem.

Ko sta oba plezalca na lestvah: številka 1 na »drugi«, številka 2 na »prvi« lestvi, četar veli:

»Plezoma dol! — **Ena!** — **Dve!**« itd.

Oba plezalca se odpneta in plezata po predpisih dol in na »deset!« številka 2 odskoči raz »prvo« lestvo, številka 1 pa spleza na četrty klin »prve« lestve, kjer se pripne. Ko sta se plezalca privadila plezanja po štetvi, velimo brez štetve:

»Plezoma — gor!«

»Vstopiti!«

»Izstopiti!«

»Plezoma — dol!«

»Lestvi — iztahniti!«

»Razhod!«

Paziti je osobito na to, da oba plezalca nikdar nista na eni lestvi.

III. Plezalne vaje s tremi lestvami v III. nadstropje.

a) Zataknitev in iztahnitev.

Lestve položimo pod okno na tla — kakor pri vaji z eno ali dvema lestvama — drugo poleg druge v razdalji enega metra.

Lestve odštejemo na »prvo«, »drugo« in »tretjo«, plezalce pa na številko 1, 2 in 3. »Prva« lestva je odkazana številki 1, »druga« številki 2, »tretja« številki 3.

Na četarjevo (členarjevo, vrstarjevo) povelje:

»K lestvam — nastop!«

stopijo plezalci pred kljuko svojih lestev.
Lestve v začetku zatikamo razdeljeno.

Na povelje:

»Lestvo v III. nadstropje zatakni!...«

»Ena!«

plezalec številka 1 zatakne »prvo« lestvo v I. nadstropje na desno stran okna in spleza do četrtega klina ter se pripne s karabinarjem.

Na povelje:

»Dve!«

plezalec na lestvi napravi poluobrat na levo, številka 2 pa mu na levi strani poda »drugo« lestvo, da jo zatakne v II. nadstropje.

Na povelje:

»Tri!«

plezalec številka 1 spleza na četrti klin »druge« lestve, plezalec številka 2 pa na četrti klin »prve« lestve, kjer se pripne s karabinarjem.

Na povelje:

»Štiri!«

številka 1 in 2 napravita na lestvah poluobrat na desno, številka 3 pa poda številki 2 »tretjo« lestvo na desni strani. Številka 2 dvigne lestvo do številke 1, ki jo prime, dvigne in zatakne v III. nadstropje.

Zataknjene lestve zopet iztikamo na povelje:

»Lestvo iztakni! — Ena!«

Številka 1 iztakne v tretje nadstropje zataknjeno lestvo, jo polagoma spušča številka 2, ki jo prime in nadalje spušča na tleh stoječi številki 3, da jo položi na svoje mesto na tleh.

Na povelje:

»Dve!«

plezalec številka 2 spleza raz lestvo, številka 1 pa na četrti klin »prve« lestve kjer se pripne.

Na povelje:

»Tri!«

plezalec številka 1 iztakne »drugo« lestvo in jo polagoma spušča številki 2, ki jo prime in položi na svoje mesto na tla.

Na povelje:

»Štiri!«

številka 1 spleza raz lestvo, jo iztakne in položi na tla. Ko so plezalci dovolj izurjeni na števcih, poveljujemo brez števcih:

»Lestvo v III. nadstropje zatakni!«

»Lestvo — iztakni!«

»Razhod!«

b). Plezalne vaje v III. nadstropje.

Lestve so položene na tleh, kakor je za zataknitev določeno.

Četar (členar, vrstar) veli:

»K lestvam nastop!«

potem:

»Lestvo v III. nadstropje — zatakni!«

Ko plezalec št. 1 stoji na četrtem klinu »druge« lestve, št. 2 na četrtem klinu »prve« lestve in št. 3 na tleh pod lestvami, veli četar v začetku razdeljeno:

»Plezoma gor!... Ena!«

Na to povelje plezalec številka 1 spleza na spodnji klin »tretje« lestve, številka 2, ko je izpraznjena lestva, na spodnji klin »druge« lestve, številka 3 pa stopi z levo nogo na 12. klin »prve« lestve, z desno roko pa se prime za 9. klin.

Na povelje:

»Dve!«

prestopijo vsi gasilci z desno nogo za klin više in preprimajo za klin više z levo roko. Na »Deset!« so vsi plezalci z obema nogama na četrth klinih, kjer se brez povelja pripno s karabinarji.

Vstop in izstop izvajamo na ista povelja in na isti način, kakor pri vaji z neo ali dvema lestvama. Ko so vsi trije plezalci na lestvah: številka 1 na »tretji«, številka 2 na »drugi« in številka 3 na »tretji« lestvi, četar (členar, vrstar) veli:

»Plezoma dol!... Ena!... Dve!« itd.

Vsi plezalci se odpno in plezajo po predpisih dol in na »Deset!« številka 3 odskoči raz »prvo« lestvo, številka 2 spleza na četrti klin »prve« lestve, številka 1 na četrti klin »druge« lestve, ko sta izpraznjena, ter se pripneta s karabinarji. In tako dalje. Ko so se plezalci privadili plezanja po števcih, velimo brez števcih:

»Plezoma — gor!«

»Vstopit!«

»Izstopit!«

»Plezoma — dol!«

»Lestvo — iztakni!«

»Razhod!«

Kadar hočemo, da gor ali dol pleza le en plezalec ali le dva plezalca, označimo dotičnega plezalca, n. pr. številka 1 ali številka 1 in 2: Plezoma — gor! (dol!).

Pripomniti pa je treba, da je na to povelje splezati le do četrtega klina naslednje lestve in počakati na nadaljnje povelje: Plezoma — gor! (dol!).

Ravno tako označamo plezalce pri »izstopu«, kadar smo dva ali več plezalcev poslali v isto nadstropje. N. pr. številka 3 ali številka 2: »Izstopit!«, »Plezoma — dol!« itd.

IV. Plezalne vaje s štirimi ali več lestvami v IV. ali višje nadstropje.

Te vaje delamo slično vajam s tremi lestvami, paziti pa je na to, da z zatikanjem »prve« lestve začnemo tako, da obesimo zadnjo lestvo na desno stran okna.

Pripomnja.

Plezalne vaje delamo, ko so plezalci v plezanju že zadostno izvežbani tudi na znamenja s piščalko. Trikratni »Pozor!« (ta-taa, ta-taa, ta-taa!) pomeni: Plezoma — dol!, dvakratni »Pozor!« (ta-taa, ta-taa!) — Plezoma — gor!«, enkratni »Pozor!« (ta-taa!) — »Postati — stoj!«

V. Plezalne vaje z eno lestvo v II. in višja nadstropja.

Te vaje smemo dovoljevati, ker so nevarne, le na prostovoljno prijavo najspretnjšim plezalcem.

Plezalec zatakne lestvo v I. nadstropje, spleza na cknno, ga okobali ter dvigne in zatakne lestvo, po kateri je splezal v I. nadstropje, v okno II. nadstropja, potem v III. in višja nadstropja. Slično plezanju gor je tudi plezanje dol.

Določila

za podporni sklad »Jugoslovanske gasilske zveze
Ljubljana«.

Na občnem zboru »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana« dne 1. junija 1919 so bila soglasno sprejeta nova določila za podporni sklad »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«, ki se glase:

§ 1.

Ime, namen in sedež.

1.) Sklad se zove: »Podporni sklad Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«.

2.) Namen podpornemu skladu je:

Po možnosti podpirati onemogle ali v gasilski službi ponesrečene gasilce, ki so bili ali pa so še člani enega ali drugega gasilnega društva, ki je združeno v »Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana«;

po možnosti podpirati vdove in sirote po zgoraj navedenih gasilcih.

To podpiranje nima značaja zavarovanja za onemoglost, marveč je le neomejena pomoč gasilcem za njih delovanje v gasilstvu in neomejena pomoč vdovam in sirotam.

Podporni sklad ni društvo zase, marveč je notranja zadeva »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«.

3.) Sedež podpornega sklada je sedež zveznega predsedstva.

§ 2.

Namen.

Dohodki podpornega sklada so:

- neomejeni prispevki iz zvezne blagajne,
- prostovoljni prispevki,
- darovi, podpore in drugi taki prispevki, namenjeni podpornemu skladu,
- obresti glavnice.

Od vsakoletnih obresti glavnice nalaga se 25 % k glavnici, istotako tudi obresti, ki se niso porabile za podpore iz kakršnih koli razlogov.

§ 3.

Nedotakljivost glavnice.

Glavnica, dokler ne doseže 30.000 K, je nedotakljiva ter mora biti plodonosno naložena. Ko glavnica narase na K 30.000, prcneha 25 % dodatek k glavnici, le nerazdeljene obresti se še nadalje stekajo v podporni sklad.

§ 4.

Uprava sklada.

Podporni sklad vodi in upravlja predsedstvo »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana pod nadzorstvom zveznega odbora.

Sklad je vsako leto pred občnim zborom zveze zaključiti ter je o njem poročati gasilskemu svetu. Gasilski svet zveze je obenem občni zbor podpornega sklada in dotična določila zmiselno veljajo tudi za ta sklad.

§ 5.

Pravica do sklada.

Pravico do podpornega sklada imajo:

- onemogli ali v gasilski službi ponesrečeni gasilci, ki so bili ali pa so še člani enega ali drugega društva, ki je združeno v »Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana«,
 - vdove in sirote po zgoraj navedenih gasilcih.
- Iz gasilskih društev izključeni člani, njih vdove in sirote nimajo pravice do sklada.

§ 6.

Prošnje za podpore.

Prošnje za podelitev podpor je do 30. junija vsakega lera potom dotičnega gasilnega društva in potom dotične gasilske župe predlagati predsedstvu »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«.

Prošnji je priložiti:

- dokazilo, da je bil prosilec ali da je še član gasilnega društva, ki je združeno v »Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana«,
- zdravniško izpričevalo in potrdilo gasilnega društva, iz katerega mora biti razvidno, da je prosilec ponesrečil v gasilski službi, da je nesposoben za delo, ali izpričevalo o nesposobnosti,
- ubožno izpričevalo ali potrditev ubožstva na prošnjo. Vdovam in sirotam je priložiti prošnji potrdilo gasil-

nega društva, da so res vdove in sirote gasilcev, kakršne omenja peti odstavek teh določil.

Pomanjkljive ali zakasnele prošnje se ne vpoštevajo. Prošnje in priloge so kolka proste.

§ 7.

Podeljevanje podpor.

Podpore iz podpornega sklada enkrat v letu podeljuje odbor »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«.

Število in višino podpor določa zvezni odbor, upoštevajoč odstavek tretji teh določil in upoštevajoč število in potrebo prosilcev.

§ 8.

Izplačevanje.

Podeljene podpore izplačujejo se na dan ujedinenja jugoslovanskega naroda, t. j. dne 1. decembra vsakega leta.

§ 9.

Pritožba.

Prosilcem, ki menijo, da se jim godi krivica pri podelitvi podpor, je dovoljena pritožba na gasilski svet zveze. Pritožba je dovoljena le prosilcem, ki so za občnega zbora redni člani gasilnega društva združenega v »Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana«.

Proti sklepom gasilskega sveta ni priziva.

§ 10.

Izprememba določil.

O izpremembi teh določil sklepa gasilski svet »Zveze« z nadpolovično večino glasov.

§ 11.

Razpust.

V slučaju, da se podporni sklad opusti ali v slučaju, da se »Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana« razdruži, pripade le ta zvezni blagajni ter se uporabi, kakor je določeno za zvezno premoženje v slučaju razdružitve.

Gašenje z ogleńčevu kislino.

(R. A. Smekal.)

(Dalje.)

Gasilne naprave z ogleńčevu kislino na parobrodih.

Gašenje gorečega bencina in bencola, požarov v kletih z ogleńčevu kislino.

Gašenje požarov pri transformatorjih, pri telefonskih in telegrafskih stolpih.

S posebnim uspehom vporablja se ogleńčeva kislina pri požarih na parobrodih in težko dostopnih prostorih na parnikih. Več parnikov je že prvotno zgrajenih tako, da imajo na notranji strani okolu parnika napeljene cevi, po katerih spuščajo ogleńčevu kislino na ogrožene kraje parnika, ki zaduši nastali ogenj. Tudi bencin, bencol in druge lahko vneumljive predmete pogasimo z ogleńčevu kislino, in sicer na ta način, da zapremo klet ali skladišče in da spustimo vanj z vodo mešano ogleńčevu kislino. Pri požarih transformatorjev in pri požarih v centralah brzojavov, ki nastajajo vsled stikov žic z električnim tokom, tudi z uspehom moremo porabljeti ogleńčevu kislino, ako zapremo ogroženi prostor in spustimo vanj z vodo mešano ogleńčevu kislino.

Brizgalnica z ogleńčevu kislino gasilnega društva v Kodanju (Kopenhagen).

Gasilno društvo v Kodanju si je zgradilo posebne vrste brizgalnice z ogleńčevu kislino. Na čveterokolnico so montirane cevi za ogleńčevu kislino, ki so preizkušene

na 75 atmosfer, konopne cevi pa na 30 atmosfer. Na ceveh napolnjenih z ogljenčevo kislino so zaklopnice, ki spuščajo, ako se odpro, kislino v konopno cev in iz teh v obliki snežink na ogenj. Na ta način pogašamo ogenj neposredno z ogljenčevo kislino. Gasilec, ki z ročnikom v roki gasi ogenj, mora biti previden, zlasti mu je paziti na to, da ne vdihava kisline in da ima roki zavarovani proti zmrzlini. Da se ne zgodi nesreča, je najprikladnejše, da se priveže ročnik v bližini ognja na kak predmet in da se na to odpre ogljenčeva kislina.

Oglenčeva kislina kot sredstvo proti požarom v skladiščih bencina.

Oglenčevo kislino moremo izborno porabljati pri pretakanju bencina, bencola in drugih lahko vneumljivih tekočinah. Velika skladišča bencina imajo posebno pripravo, katero nudi tvrdka Martini in Hünecke v Berlinu, in ta služi pri napolnjevanju bencinskih rezervarjev pod pritiskom ogljenčeve kisline. Ravnotako se tudi pri izpraznjevanju bencinskih rezervarjev in pri napolnjevanju posode vporablja ogljenčeva kislina. Kislina plava nad bencinom in s tem zabranjuje vnetje bencina. Naprava je prirejena tako, da je mogoče natančno dognati, koliko litrov bencina je iztočenega. Na to je paziti organu, ki pretaka bencin. Poleg tega so zaprte vse zaklopnice, da nepoklicanec ne more do bencina. V vseh tovarnah in rafinerijah za petrolej in špirit ter v skladiščih bencina se porablja ta iznajdba, ki se je mnogokrat obnesla izborno.

Bencinovi tanki pod pritiskom ogljenčeve kisline.

To prikladno pretakanje lahko vneumljivih tekočin, pod pritiskom ogljenčeve tekočine, je omenjena tvrdka slednji čas jela porabljati tudi pri prevoznih rezervarjih in tankih. Težki železni rezervarji so vdelani nizko v železniški voz, tako, da se ne morejo prevrniti in vrh kotla je montirana vsa priprava. Na sprednjem delu voza je izolirana in čvrsto pritrjena jeklena posoda z ogljenčevo kislino, ki pri pretvarjanju v plin jame pritiskati na bencin v tanku, tako, da ga potisne iz tanka. Vsa priprava je izredno močna, da vzdrži pritisk.

Reservar z bencinom je proti solncu zavarovan s ščitnikom, da ne nastane prehud pritisk v rezervarju, sicer pa je zavarovan z varnostno zaklopnico, ki se odpre pri 5 atmosferah pritiska. Tank-vozovi, ki drže 2000 do 5000 litrov, so pripravljani za konisko vprego ali pa za avtomobile.

Oglenčeva kislina na letalih.

Ni tega doigo, kar so prinesli strokovni listi popis varnosti proti ognju na letalih. Popisano je dvokrovno letalo gasilnega društva v Sct. Diago. Letalo ima posebne vrste ekstinkter, katerega je mogoče porabiti s pilotovega mesta v letalu. Neka vrsta ameriških letal poslužuje se pa jeklene posode z ogljenčevo kislino, ki ima prednost pred ekstinkterjem. Zaklopnica posode s CO₂ je dosežena s pilotovega sedeža. Od posode je speljana železna cev, ki je podaljšana s konopno cevjo, opremljena z gobčnikom na iztoku. Na letalih pojavlja se ogenj najraje v bližini motorja, zlasti tedaj, ako puščajo cevi z bencinom. Magnetove iskre bencinov plin ali pa bencin sam rade zapalijo. Da se vnemanje prepreči, se letala, ki so določena za daljša pota, napravljena tako, da so motorji obdani z oklopom. V slučaju, da se pojavi ogenj v prostoru med motorji in oklopom, je treba odpreti le zaklopnico in ogljenčeva kislina pogasi nastali ogenj. Na letalih z rotacijskimi motorji te priprave ni mogoče porabljati, ker je naprava motorjev taka, da je ogenj popolnoma nemogoč.

Dokazano je, da je ogljenčeva kislina porabna v marsikaterem slučaju in da se bo tudi v bodoče vporabljala kot izvrstno gasilno sredstvo.

Društvene in župne vesti.

Cerkljansko prostovoljno gasilno društvo je dne 24. avgusta 1919 praznovalo 20 letnico svojega obstoja. Društvo se je ob 10. uri korporativno udeležilo sv. maše, ob 15. uri pa je nastopilo društvo in vsi gostje pred gasilskim hramom, kjer je starosta Jugoslovanske gasilske zveze tov. Barle pozdravil goste in društvo; orisal je razvoj cerkljanskega gasilnega društva z apelom na skupno delo. Po nastopu se je vršila na vrtu tov. Ivana Jenkota ljudska veselica, ki je v moralnem in gnotnem oziru podprla društvo. V večjem številu so se slavnosti udeležila gasilna društva iz Kranja, iz Brnika in iz Komende.

Iz Gorij. Slavnost 25 letnice tukajšnjega gasilnega društva se je izvršila v nedeljo 17. avgusta prav slovesno in veličastno. Domači gasilci so na okrašenih konjih pozdravili iz bližnjih in daljnih krajev doše goste na Blejskem kolodvoru. Posebno je slavnost poveličevala godba gasilskega društva iz Kranja, ki je prišla peš iz Lesec in je skozi Bled grede svirala vesele poskočnice, da je zbudila zaspance in jih vabila na slavnost, ki so se v resnici tudi odzvali vabilu v velikem številu, posebno veliko Srbov je bilo med njimi. Ob 11. uri se je vila ob najlepšem vremenu dolga vrsta gasilcev — okoli 240 mož — ob koračnicah domače in kranjske godbe iz Spod. Gorij k maši v Gorje. Vrsta visokih mlajev jim je kazala pot v cerkev. Ob cesti je delalo mnogobrojno število ljudstva špalir. Pred cerkvijo je stal mlaj z napisom 1894—1919. Cerkev sama je bila čarobno električno razsvetljena. Župnik J. Piber je v kratkem nagovoru pozdravil gasilce, ki so razveselili vso cerkev, kot usmiljene Samaritane. Godba je igrala, kar je ljudem zelo ugajalo. Po maši so se zvrstili gasilci pred cerkvijo na cesti, kjer jih je nagovoril župan Jakob Jan.

Najprvo je pozdravil župan domače in tuje gasilce, može in žene in dekleta in sploh vse, ki čutijo z društvom in mu pomagajo s svojim delom izvrševati svojo nalogo: delo usmiljenja do bližnjega. Posebno je pozdravil še 7 domačih gasilcev, ki so po 25 let vztrajali pri društvu, ti so: Ambrožič Tomaž iz Krnice; Božič Lenart iz Poljšice; Jan Jakob iz Podhoma; Kobal Jernej iz Mevkša; Pogačar Janez iz Mevkša; Žemva Franc iz Mevkša; Žumer Anton iz Spod. Gorij. Potem je očrtal 25 letno društveno zgodovino. Po požaru 16. aprila 1894, ki je upepelil polovico vasi Spod. Gorje, se je na prizadevanje za blagor ljudstva vnetih mož 1 mesec pozneje ustanovilo gasilno društvo. Prvi načelnik je bil Vinko Jan star. (3 leta). Prva leta je imelo društvo shrambo za gas. orodje v župniški pajštbl. Na prizadevanje načelnika Vinko Črneti (6 let) se je postavil gasilski dom, ki je bil slovesno blagoslovljen 19. junija 1898. Leta 1903 je bil izvoljen za načelnika Jakob Jan, ki je načeloval društvu 16 let. Letos je prvi načelnik Vinko Jan mlaj. Vsi 4 načelniki, ki so se trudili za društvo v 25 letih, so danes pri slavnosti navzoči. Leta 1908 je bil društven dom prezidan in prenovljen. To leto je bilo največ članov in nobeno društvo v celi deželi ni imelo toliko udov delujočih (73 mož). Leta 1909. so se Dobravci in Zasipljanji odcepili in ustanovili svoje društvo in dom. Zdaj obstoje 3 gasilna društva v občini. Dvasetletnice društva se ni moglo praznovati leta 1914 vsled nesrečne vojske, v katero je odšlo 26 članov. Danes pogrešamo pri tej slavnosti 7 najboljših članov, ki so padli v vojni. Slava njih spominu! Za dežiem pride solnce in danes obhajamo svojo 25 letnico v svoji svobodni državi. Društvo je imelo tekom 25 let 102 vaji. (povprečno 4 na leto) in je nastopilo 36 krat pri požaru, i. s. 15 krat doma v občini, 21 krat zunaj nje. To je kratka zgodovina društva starejšim članom v spomin, mlajšim pa v spodbudo, da bodo z veseljem delovali pri društvu v skupni zadovoljnosti. V gasilskem domu so na steni zapisane besede: Bratje, mi kot krepka četa, boš dan al' bodi noč, brez bojazni, brez trepetu bratu brat gre na pomoč. To geslo naj vas vodi tudi zanaprej, da delamo Bogu v čast, bližnjemu v pomoč. Uverjeni bodite, da nam je hvaležnost ljudstva zagotovljena.

Naročajte in širite naš list!

Zdaj se pa obračam do vas zvesti tovariši, ki ste z menoj vred po 25 let delili žalost in veselje. Danes bi morali dobiti zaslužne svetnje za 25 letno zvestobo pri društvu. Teh vam ne morem dati, ker jih ni. Pisal sem kot župan na deželno vlado, naj vam saj pismeno priznanje izreče, pa do danes ni odgovora. Biti vam hočemo hvaležni za vaše zvesto delovanje. H koncu kličem vsem: Bog vas živi v svobodni Jugoslaviji še na mnoga leta v prospeh društva in v pomoč našemu vrlému slovenskemu ljudstvu. Živeli!

Po tem pozdravu je pripel govornik imenovanim možem trakove, na katerih je bila všita številka 25, jim podelil po 25 smodk v imenu občine in jih povabil k banketu.

Potem je še podstarosta Jugoslovanske gasilske zveze g. J. Turk iz Ljubljane pozdravil navzoče gasilce in jih vzbujal k vztrajnosti. Nato je bil defile pred načelniki in slavljenci in društva so se razšla po gostilnah k kosilu.

Ob 3. popoldne se je začela veselica na obširnem vrtu in dvorišču Vinkota Jana v Spod. Gorjah. Oba prostora sta bila zasajena s smrekami in jevejcem, tako da se je zdelo, kakor bi se sprehajali po gozdu. Ljudstvo je vrelo od vseh strani skupaj in kmalu je začelo primanjkovati prostora in sedežev. Samo dobra volja ni minula. Pridno so kupovali listke za srečkanje, šaljiva pošta se je dobro razvijala in karte so šle od mize do mize, da sta pismonoša komaj delo zmagovala. Domači pevci so peli. Cbe godbi igrali, in veseli plesalci so se vrteli na velikem plesišču. Vsi so bili zadovoljni z zabavo, društvo pa tudi, ker mu je veselica nesla par tisoč kron čistega dohodka.

Spomina vredno je omeniti, kar je župan v svojem govoru pozabil, da sta že pred več leti brata Jakob in Anton Kocjančič ustanovila godbo na pihala za gasilno društvo, ki se lepo razvija in bo postala važna za vse naše veselice, ker je ne bomo mogli pogrešati.

Slava in hvala vsem, ki so pripomogli k tako lepemu uspehu. Na pomoč!

Gasilska župa Žalska je imela dne 12. avgusta 1919 izredni občni zbor v Št. Petru. Poleg drugega so bili sprejeti nastopni predlogi:

1. Vsem v župi združenim gasilnim društvom se naroča, da naroče pri uredništvu »Gasilca« po en plačan odtis vsake številke.

2. Drugi zlet žalske gasilske župe se vrši v Laško ali pa v Trbovlje.

3. V gasilski župi žalski združena gasilna društva se pozivljajo, da se prihoda Nj. Visočanstva prestolonaslednika v Celje udeleže polnoštevilno, zvezni odborniki pa v Ljubljani.

4. Vse prireditve posameznih gasilnih društev je sporočiti župnemu načelstvu.

Gasilska župa Ižanska. Načelnik Gasilske župe Ižanske poroča, da je svoja društva nadziral dne 3. septembra in 5. oktobra. Poročilo natančno opisuje posamezna društva, njih delovanje, gmotno stanje, opravo, lego gasilskih hramov itd.

H koncu svojega poročila pravi: »Vsa društva tožijo, da je bila gasilska obleka in veliko orodja, zlasti vrvi in sekirice po vojakiških pokradenih in raznešenih. Ker je tudi gasilska obleka potrebna, bi bilo želeli, da se dožene, kje in na kakšen način bi se dobilo blago po znižani ceni za gasilsko obleko.

Večina društev potrebuje tudi cevi. Ker so te silno drage, naj se pozovejo društva, ki imajo večjo zalogo dobrih cevi, da te v metrih in s primernimi cenami inserirajo v »Gasilca«. V »Gasilcu« naj bi se tudi naznanilo društvom, kje bi se dobilo blago za obleko.

Pripomba uredništva: Razmere so dandanes take, da skoraj ni misliti na napravo obleke in cevi. Društva smo že naprosili, naj dajo na razpolago opravo, ki jo morejo pogrešati. Današnji list prinaša članek o opravi, ki je na razpolago in članek, kako si pomagamo s starimi cevmi.

Požar na Marijinem trgu v Ljubljani.

Dne 2. oktobra 1919 ob 14 uri se je vnel brunolin po neprevidnosti dveh uslužbencev v pritličju četveronadstropne Zanklove hiše na Marijinem trgu.

Od eksplozije so se v hipu vnele lesene, tesne stopnice in v par trenutkih je bilo v planenu stopnišče skozi vsa nadstropja. Ker je bilo še kmalu po obedu, je bilo v stanovanjih mnogo ljudi, ki pa vsi že niso imeli več časa, da bi se rešili po stopnicah. Polastila se jih je panika, ki je nesrečo še povečala. Ljudje niso mogli čakati, da bi dobili odkod pomoči, pa so se reševali, kakor si je kdo upal. Prišlo je do prizorov, kakoršnih Ljubljana menda ni videla. Gledalcem, ki so napolnili Marijin trg in spodnja dela Wolfove ter Prešernove ulice, je zastajala sapa groze in razburjenja, ko so videli, kako je skočila iz četrtega nadstropja ženska v globino; priletela je najprej na balkon drugega nadstropja, od tam na tla, na kameniti tlak kjer je obležala težko poškodovana. Mali balkonček je postal pribežališče nesrečnih stanovalcev; spuščali in skakali so na tla, kakor je kdo vedel in znal, dokler niso prinesli ljudje dveh lestev, da so se rešili po njih še ostali. Neka deklica je skočila na tla vsa v plamenu; ljudje so z dežniki gasili na nji gorečo obleko. Neka mati je, vsa v strahu, vrgla z balkona malega otroka. K sreči so ga prestregli gledalci in se mu menda ni zgodilo ničesar. Med tem je prišlo gasilno društvo. Hidrant v Wolfovi ulici je odrekel, pa so morali napeljati vodo iz Prešernove ulice, kar je rešilno delo zakasnilo. Vendar se je gasilec po enournem naporu posrečilo, da so požar udušili, kar je bilo precej težavno delo, ker je bilo treba priti na streho visoke stavbe. Ker se je zbirala vedno večja množica gledalcev, ki so še ovirali reševalno akcijo, pa bili tudi sami v nevarnosti, je policija s kordonom zaprla dohod na Marijin trg.

Pri požaru so največ trpele kuhinje, ki so tik stopnic in oni deli stanovanj, ki leže proti samostanu; tu je ogenj precej uničil. V ostalih stanovanjih so napravili več škode ljudje sami, ker so metali pohištvo kar na slepo skozi okna na tla, kjer se je pri padcu večinoma zelo poškodovalo. Pri današnjih cenah je škoda vsekakor precej občutna.

Ponesrečence je odpeljal reševalni oddelek gasilnega društva v deželno bolnico. V oskrbo deželne bolnice so bili izročeni: Marija Florjančič, 53 let stara, je skočila iz četrtega nadstropja. Njene poškodbe so težke, posebno hude na nogah. Učiteljščica II. razreda, Danica Šular je ožgana po celem telesu, zlasti po obrazu. Lažje so poškodbe g. Marije Podkrajšek in njenega sinčka Dinka; gospa ima opekline po obrazu in rokah, sinko pa je ranjen na glavo. Vsled prask je lahko poškodovana gđc. Marija Tanko, gojenka II. letnika učiteljšča. — Ranjenih je še nekaj drugih oseb, a le neznatno; ostale so vse v privatni oskrbi. Nekemu postreščku je priletel na glavo kos pohištva in ga ranil. — Danica Šular je po par dnevih umrla v deželni bolnici, ostali pa so okrevali.

NOVA PRAVILA

za gasilna društva združena v Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana, cena 50 vin. s pošto 60 vin.

in

pravila za Jugoslovansko gasilsko zvezo Ljubljana ter za Gasilske župe, cena 1 K 10 vin. s pošto 1 K 20 vin.

so v zalogi

pri predsedstvu »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana« v Ljubljani.

Podružnica
zavarovalne družbe „FENIKS“ v Ljubljani,
Sodna ulica šte. 1.

Delniška glavica in rezervni zakladi K 47,000.000
Letni dohodki na zavarovalnini in obrestih . 50,000.000

Zavaruje:

1. proti vsakovrstnim požarnim škodam;
2. proti ubitju stekla in šipe;
3. proti tatvini in tatinskemu vlom;
4. kavcije do poljubne višine.

Podružnica
zavarovalne družbe na življenje „FENIKS“
v Ljubljani, Sodna ulica šte. 1.

Delniška glavica in rezervni zakladi K 284,000.000
Letni dohodki na zavarovalnini in obrestih 210,000.000

Družba zavaruje:

Glavnice in rente na človeško življenje
po najmodernejših kombinacijah pod iz-
redno ugodnimi pogoji.

Naznanilo.

Tvrdka R. Miklauc
se je preselila

iz dosedanjega trgovskega lokala v svoje lastne prostore

Pred Škofijo št. 3

Lingarjeva-Medarska ulica tik škofijske pa-
lače kjer se nahaja trgovina.

➔ **„PRI ŠKOFU“** ➔

Podpisani se zahvaljuje za izkazano zaupanje ter se priporoča za
mnogobrojni obisk z zagotovilom najboljše postrežbe.

Spoštovanjem

R. Miklauc.

Mat. Gerber-jeva
(Ana Gerber)

**Knjigoveznica, zaloga slovenskih moll-
tvenih in povestnih knjig, prodaja raz-
nega risalnega in pisalnega orodja in
šolskih potrebščin.**

Kongresni trg št. 4.
Ljubljana.

Oljuate barve, fasadne bar-
ve za hiše, firnež, kar-
bolinej za drevesa,
mavec (gips) za po-
dobrarje in stavbe,
čopiči za vsako
obrt, kakor tu-
di vseh vrst
mazila in
olja za
stroje
.....
priporoča

A. ZANKL SINOVI

Prva tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklar-
skega kleja v Ljubljani.

Zahtevajte cenike. Zahtevajte cenike.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ul. 3,

je imela koncem leta 1918 vlog K 80,000.000
in rezervnega zaklada 2,500.000

Sprejema vloge vsak delavnik.

Za varčevanje ima vpeljane lične
domače hranilnike.

Hranilnica je pupilarno varna.

Dovoljuje posojila na zemljišča in
poslopja proti nizkemu obresto-
vanju in obligatornemu odplače-
vanju dolga.

V podpiranje trgovcev in
obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Strojne tovarne in livarne

delniška družba v Ljubljani preje M. „Samassa“.

Izdelujejo:

Gasilno orodje in gasilne potrebščine, požarne brizgalnice, vse izdelke iz medija, bron in bakra.

Lepa bogata zaloga posebno krasnih briljantov

po primernih cenah za vsako darilo, kakor za **birmance, neveste, krste, godelove itd. velika izbira**

Naznanja slav. občinstvu, da se ceniki letos ne razpošiljajo, ker ni blaga po vzorcih.

Vljudno vabi in se priporoča

Tvrška FR. ČUDEN

Prešernova ulica 1 v Ljubljani.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

Interesna skupnost s hrvatsko eskomptno banko in srbsko banko v Zagrebu.

- Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. -

SPREJEMA: Vloge na knjižice in na tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

KUPUJE in PRODAJA: devize, valute, efekte itd.

ESKONTIRA: menice, terjatve, fakture.

DAJE: kredite in predjme na blago in efekte itd.

IZDAJA: akreditive na vsa tu in-inozem-ska mesta.

POSPEŠUJE: trgovino, industrijo ter uvoz in izvoz.

Brzjavni: **Eskomptna.** Int. telefon št. 146.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

REZERVNI ZAKLAD
nad K 1.000.000

HRANILNE VLOGE
K 50.000.000.

Ustanovljena leta 1881.

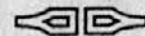
Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Delniška glavnica
20.000.000 K

Rezervni fondi okroglo
8.000.000 K

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici. Celju in Mariboru.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju. Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje

blagovne kredite.

Učiteljska tiskarna

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom
Frančiškanska ulica šte. 6

priporoča slavnim županstvom ter vsem
 :: drugim javnim uradom svojo ::

popolno zalogo

uradnih tiskovin

slavnim hranilnicam in posojilnicam se pri-
 poroča tudi v izvrševanje hranilnih knjižic;
 slavnim gasilskim, narodnim in drugim dru-
 štvom v izvrševanje vabil, pravil, plakatov,
 diplom, ki jih izvršuje v navadnem ali v
 :: večbarvnem tisku najokusneje. ::

Postrežba točna in solidna. Cene zmerne.

FR. P. ZAJEC,
 Ljubljana, Stari trg 9.
 Optik. — Strokovnjak.

Očala ščipalniki, toplo-
 merl, barometri, daljno-
 gledl itd.

Z elektr. obrat. moderno
 urejena delavnica.

Prvi, edini slov. optičn. cenik
 dobi vsakdo zastoj.

Tovarniška zaloga
 pripoznana najboljših
švicarskih ur

kakor vse druge
 zlatnine in srebrnine.
 Postrežba točna.
 Cene solidne.

Fr. P. Zajec,
 Ljubljana.

Cenik brezplačno!

Odlikovan na 38 razstavah z zlatimi in srebrnimi svetinjami.

Na gasilski razstavi v Pragi
 l. 1903 s srebrno svetinjo
 in diplomom.

Na mednarodni gasilski
 razstavi v Petrogradu 1912
 z diplomom trgovskega in
 obrtnega ministrstva.

V. I. Stratilek, Vys. Mýto, kraljevine Češke.

Prva vzhodnočeška tovarna požarnih, motornih in ročnih brizgalnic, modernih črpalk, gasilskega orodja, livarna železa in kovin.

Pristen češki strokovni zavod!

Brizgalnice parne, bencinove, električne in avtomobilne, najlepših in priznanih izdelkov. Ročne, četvero-
 kolne in dvokolne brizgalnice. Normalne brizgalnice. po predpisu Z. U. H. J.

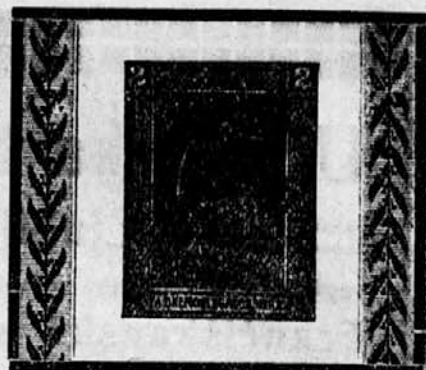
Novosti:

Motorna brizgalnica z brzobežnim visokokotlakim črpalom, velikanski učinek z veliko prihranitvijo
 H. P. sile. Patent priglašen v vseh državah! — **Brizgalnica** z obojestranskim sesalom in metalom, s kratkim dyi-
 gom, lahko gonjo, vse preizkušene po razumnih sl. Z. U. H. J. — **Berglaste brizgalnice**, izvrstnega sestava,
 najlepši, po strokovnjakih vsestransko priporočen izdelek. Več kot 2000 komadov v polno zadovolnost v rabi. —
Hidrofori in vrtno brizgalnice. Navijaki in vozovi za moštvo in orodje. — **Lesve** in vsa druga **ple-
 zalna priprava**. Plahte in patentirane mreže za skok. — **Cevi in sesalnice** najboljše vrste, I. a jakosti, odgo-
 varjajoč gasilskim namenom; cene zmerne. Kupujte, dokler je še zaloga! — **Gumijeve sesalnice** najboljše vrste
 v zalogi. — Praktični pripomočki za popravo poškodovanih cevi. — Vsakovrstna gasilska priprava in oprava za
 moštvo: čelade, delavna obleka, rogovi, trobke, piščalke, vrvice in znaki. — Pripomočki proti dimu, svetilke in
 razsvetljevalna priprava z elektriko in acetenom, priznana po tovariših. — Garancija za dobro blago. — Solidna
 postrežba. — Ceniki na prošnjo brezplačno in franko. — Vsestransko pohvalno priznanje in priporočilo.
 Plačilni pogoji po dogovoru — ugodni. Šestletna garancija.

**Baterije zarnice vseh tipov
elektrotehn predmeti**
Gen. rep. za kraljestvo SHS
Janko Pogacar Ljubljana Mestni trg 25

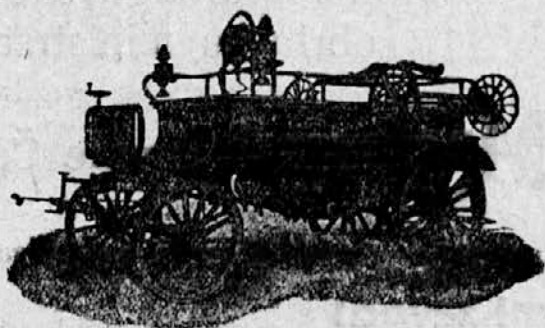
WESTINGHOUSE
WATT
KREMENEZKY
METAX
EXPORT&IMPORT
ELEKTROTEHNIKA-TEHNIKA

Gasilske znamke,

ki naj bi jih gasilec pri-
lepljali na svoja pisma,
ter s tem doprinašali majhen
dar za podporni sklad, se
dobe pri zveznem odboru
v polah po 50 komadov.
Tovariši, rabite pridno te
znamke pri vsaki priliki,
posebno pri gasilskih pri-
reditvah, za šaljivo pošto
i. t. d. Cena: 100 znamk
:- - 50 vinarjev. - :-

Tovarna brizgalnic in gasilskega orodja

KONRAD ROSENBAUER, Linc na D.

Zastopnik za celo Jugoslavijo:

FRAN SAMSA v Zagrebu,
Gunduličeva ulica št. 23.

Bencinmotorna brizgalnica „Marka Linc“.

Dovršeni izdelki, elegantna oblika, brezhibno, zanesljivo delo.

Tudi vsakovrstne brizgalnice za ročno gonjo, priznane neprekosljive patentirane odkladalne Koebejeve brizgalnice, vsakovrstno gasilsko orodje, sanitetno orodje in lestve moderne in brezhibno izvršene.